

Wychodzi w wtorek, czwartek i sobotę. Co sobotę dołączony jest arkusz Rozmaitości, pisma ku pożytkowi i zabawie. Prenumerata Gazety z Dodatkiem i Rozmaitościami wynosi: na kwartał, dla odbierających w samym Lwowie 4 zr. 48 kr., na pocztamcie lwowskim 5 zr. 12 kr., na wszelkich innych pocztamtach 5 zr. 36 kr. mon. konw. Prenumerata półroczna wynosi dwa razy tyle co kwartalna.

G A Z E T A L W O W S K A.

Dodatek do Gazety Lwowskiej obejmuje doniesienia urzędowe i prywatne. Za umieszczenie w Dodatku płaci się od wiersza w pół kolumnie (drukem garmont) za pierwszy raz 3 kr., a za każdy następujący raz tylko po 1 1/2 kr. mon. konw. Za większe listy płaci się wedle tego, ile na zwyczajny druk obrachowane miejsca zajmą. Redakcja Gazety Lwowskiej przyjmuje tylko frankowane listy.

Wtorek

N^{ro}. 17.

9. lutego 1847.

Przegląd artykułów.

Wiadomości krajowe: Ze Lwowa: Galicyjska kasa oszczędności. — Z Wiednia: Głos *Dostrzegacza Austrijskiego* z powodu wcielenia terytorjum Krakowskiego w obręb cłowy monarchii Austrijskiej. — Wykaz wylosowanych seryj z pożyczki r. 1834.

Wiadomości zagraniczne: Portugalia: Co raz bliższe rozwiązanie zawikłań krajowych. Anglija: Bil względem uchylecia celi zbożowych i aktu nawigacyjnego także i przez izbę wyższą przyjęty. — Propozycje rządu dla zaradzenia nędzy w Irlandyi. — Angielskie wojska obsadziły Lahorę.

Francya: Wniosek do adresu od izby deputowanych. — Poselstwo od Króla Francuzów na dworze Cesarza Marokańskiego.

Rosya: Monety polskie ukazem cesarskim z obiegu usunięte.

Nowiny.

Wiadomości handlowe i przemysłowe: Z Ołomuńca.

Dodatek nadzwyczajny: Doniesienia literackie księgarni p. Milikowskiego.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa. —

Dnia 20. lutego r. b. o godzinie 10tej przed południem odbędzie się w gmachu ratuszowym lwowskim zgromadzenie wielkiego Wydziału Towarzystwa *galicyjskiej kasy Oszczędności*, na które się wszystkich Członków tegoż Wydziału niniejszemu zaprasza.

Od Kuratorjum galic. kasy Oszczędności.

We Lwowie dnia 22. stycznia 1847.

— Z W i e d n i a. —

Dostrzegacz Austrijski z dnia 4. lutego zawiera następujący artykuł: Wcielenie Krakowskiego okręgu w obręb cłowy austrijski, musiało z przyczyn nieodzownych stać się pobudką do chwilowej przerwy w tamtejszym handlu. — Kraków był dotychczas punktem składowym dla wszystkich towarów, które cłowe ustawodawstwo w pogranicznych krajach, o ile to dotyczy się wewnętrznego spożyczenia, częścią znaczną opłatą od wprowadzania, częścią warunkami ograniczającemi wprowadzanie towarów, dotknęło. Można było przewidzieć, że po rewindykacji Krakowskiego okręgu do austrijskiego cesarstwa, nie potrwa uwolnienie od opłaty cła, któreto uwolnienie w skutek trudności, jakie za sobą odosobnienie handlowe prowadzi, byłoby większą część jego mieszkańców na większe zamiast na mniejsze zubożenie skazało, o czem nawet osoby zajmujące się handlem tak dalece były przekonane, że, po zaszłej politycznej przemianie tegoż okręgu, znaczna ich liczba zaczęła mocno sobie życzyć i usilnie upraszać, aby zniesiono uwolnienie od opłaty cła, jako główny warunek upoważniający do prowadzenia wolnego handlu w państwie Austrijskiem. Jednakże niektórzy cieszyli się tą nadzieją, że dla tych zasobowych towarów, które już z początkiem cłowego wcielenia znajdowały się w okręgu, potrwa jeszcze przynajmniej przez niejakis czas wolny od opłaty cła i nieograniczony handel, a te osoby, od których oni temi zasobami, powiększej części jako towarem w komis danym, zaopatrzeni byli, starały się bez wątpienia utwierdzić ich w tej myśli, by tymczasem ile możliwości jak największą ilość towarów do Krakowa sprowadzić i korzyści dawnych handlowych stosunków ztąd uzyskać. — Aczkolwiek postanowienia połączone z zaprowadzeniem austrijskiej cłowej ustawy

względem towarów zasobowych są nadzwyczajnie łagodne, gdyż takowe ograniczyły zastosowanie cłowych przepisów tylko na niektóre gatunki i oraz względem tychże pozostawiły dla całej ludności Krakowskiego okręgu otwarte drogi dla zaopatrzenia się na cały rok bez opłaty cła takimi zasobami, które do domowego użytku służą, jednakże po rozlicznych przyzwoleniach, dają się słyszeć jeszcze niejakić życzenia, na które administracja państwa, o ile to tylko z powszechnemi zamiarami da się pogodzić, niezawodnie wzgląd będzie miała. Atoli przy tej sposobności wychodzą na jaw wyznania, które stawia dowód, w jaki sposób prowadzono handel z Krakowa do państw sąsiednich, i w jaki sposób miasto Kraków i jego okrąg zamieniły się w skład towarów, który wziął najsmutniejszy dla handlu kierunek, to jest, że się w przemyślnictwo zamienił. Gdyby potrzeba było jeszcze dowodu, że poprzednie polityczne stanowisko Krakowa, stało się nie do utrzymania także z punktu dążności materialnego zysku, tedy mógłby go nastęrczyć ten fakt, który jako niezbity potwierdza, że wymierzone ku zagranicy spekulacje w tém małym wolnym państwie — podobnie jak polityczni wichrzyciele, którzy się w niem zagnieździli, — przybrały kierunek zupełnie nieprzyjazny wszelkim rządowym rozporządzeniom państw sąsiednich, i że te usiłowania popędzane potęgą interesów materialnych, byłyby coraz bardziej się rozkrzewiały dla zniszczenia skuteczności pomienionych rozporządzeń; a za środek do tego byłoby posłużyło ustawiczne podkopywanie moralności sąsiednich pogranicznych mieszkanców i ich poważania dla ustaw. — Rząd austriacki, który przy zaprowadzeniu cłowej ustawy dla Krakowskiego okręgu, każe na korzyść jego ludności zachowywać jak największą łagodność co do zagranicznych dla domowego użytku potrzebnych przedmiotów wszelkiego rodzaju, musiał przytém także mieć na baczności miarę uwzględnień dla zasobów takich przedmiotów, których przypuszczenie dało się pogodzić z wyrobami i wymaganiami innych austriackich poddanych i z wyższemi względami państwa. — Ale wżaden sposób nie może ten rząd do tego się przychylić, aby zgubne przemyślnictwo trwało nieprzerwanie, a prawy handel krajowy doznawał szkody, również ani dozwolić, ani też ochraniać nie chce żadnego takiego stosunku handlowego, któryby dla sprzyjających sąsiednich państw był szkodliwym.

Przy odbytém dnia 1. lutego r. b. dwunastém losowaniu pożyczki 25,000,000 zlr. z roku

1834, wyciągnięto następujących 95 seryj: 15. 30. 48. 79. 83. 146. 276. 279. 295. 302. 338. 355. 377. 392. 393. 452. 454. 468. 480. 504. 521. 544. 551. 626. 657. 675. 706. 712. 728. 757. 831. 836. 892. 914. 942. 950. 1010. 1016. 1023. 1040. 1110. 1125. 1155. 1160. 1294. 1301. 1306. 1307. 1335. 1342. 1366. 1370. 1375. 1382. 1392. 1422. 1450. 1560. 1565. 1643. 1655. 1661. 1683. 1688. 1710. 1719. 1739. 1767. 1773. 1808. 1892. 1928. 1941. 1942. 1952. 1960. 1964. 1985. 2020. 2033. 2088. 2123. 2133. 2137. 2166. 2220. 2223. 2239. 2250. 2318. 2330. 2392. 2429. 2458. 2466. — Losowanie obligów w tych wyciągniętych seryjach zawartych, odbędzie się dnia 1. maja r. b.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Portugallja.

Według wiadomości z Lizbony z dnia 20. stycznia r. b., dostała się armija Saldanhy w dwóch oddzielnych dywizyjach prawie na południowy brzeg rzeki Douro. Zamyślał on za jeden dzień lub za dwa dni przeprawić się przez pomienioną rzekę i sądzono powszechnie, że nie znajdzie żadnego odporu. — Powstańcy zachowali całą swą siłę na obronę Oporto, któreto miasto tamtejsza junta i das Antas na niejaki czas zaprowijantowali; ten ostatni wszedł tam dnia 7go. Między Miguelistami i demokratami zawiązała się zupełna koalicyja, a rojalistyczni emisaryjusze werbowali w prowincyi Minho rekrutów, którzy w obronie miasta udział mieć mieli. Podług postanowienia téjże koalicyi, jeżeliby takowa się powiodła, detronizowanoby królowę, a później rozstrzygnęłyby Kortezy, czy syn margrabiego Loulé jako Dom Pedro V. czy Dom Miguel ma panować. Niewątpiono jednakże, że królowa odniesie zwycięztwo. — Cała angielska flota stała jeszcze dnia 20go przed Lizboną.

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Z Londynu dnia 26. stycznia: W izbie wyższej przyjęto dnia 24. ostatecznie obabile względem zawieszenia ustawy o przywozie zboża i ustaw nagigacyjnych.

Na posiedzeniu izby niższej d. 25 odroczył pan Hume na ośm dni swój wniosek dotyczący Krakowa, dla tego, że jeszcze nieprzedłożono izbie ściągającej się do téj sprawy korespondencyi. Późem powstał lord John Russell dla zwrócenia uwagi izby na irlandzką kwestyja i zaproponowa-

nia aby izba przyjęła te rozporządzenia, które rząd ze względu na teraźniejszy niedostatek w Irlandyi, przygotował; przyczem tak się odezwał: Doniesienia komisarzy zajmujących się wspieraniem ubogich, odstawiają okropną nędzę, w którą pracująca klasa w Irlandyi jest pogrążona i niemożność jej walczenia przeciw temu niewypowiedzianemu nieszczęściu, jakim Opatrzność ją nawidziła. Głód, który Irlandyję pustoszy, jest bezprzykładnym w naszych rocznikach, i nie da się porównać, jak tylko z głodem w trzynastym wieku. — Następnie wyświecał ten minister wydane przez rząd podczas odroczenia parlamentu dla zapobieżenia niedostatkowi, rozporządzenia i przyznał, że użyte środki miały w sobie wiele niebezpiecznego i że to przedsięwzięte dzieło jest tak obszerne i na wielką stopę, iż żadna publiczna administracja nie mogła temu zadość uczynić. Rozwodził się nad ogromną kwotą zezwolonego wsparcia i uznał, iż niepodobieństwem jest, aby się przy rozdawaniu tak wielkich sum błędy i nadużycia w to niezakradły; najgłówniejszą trudnością było dostarczyć pożytecznej roboty. Potem rzekł dalej: »Rząd proponuje teraz, aby w każdym obieralnym obwodzie Irlandyi komitety dobroczynności zaprowadzono i upoważniono do przyjmowania subskrypcyj, pobierania podatków, odbierania darów od rządu i obracania płynących z tych rozmaitych źródeł pieniędzy na zakupowanie żywności, które do rozdania pomiędzy lud są przeznaczone, aby takowy i nadal, bądź na na własnym kawałku gruntu, bądź dla drugich mógł pracować. Lord namiestnik Irlandyi, biuro publicznych budowli i zarząd władzy cywilnej (departament komisaryjatu) rozpoznawali ten wniosek i zezwolili nań. Rząd żąda naprzód, aby użyto przygotowanych środków, i żeby takowe aktem parlamentowym potwierdzono. Co się dotyczy spłaty zaliczonych z górą funduszów, tedy niesłuszną jest, aby cały ciężar takowych spadł na właścicieli dóbr w Irlandyi, dlatego proponuje rząd taki układ na mocy którego połowa zaliczonych funduszów spadłaby na skarb publiczny; każdego roku niech będzie spłaconą pewna summa w oznaczonym terminie, a połowę tejsze sumy niech corocznie spłacają właściciele dóbr, z tym warunkiem, iż dług mu stać tak długo, dopóki cała połowa zaliczonej sumy zupełnie zwróconą nie będzie. Zaliczone dotychczas fundusze są asyguowane na konsolidowanych funduszach, a nowe wydawanie rewersów skarbowych nienastąpiło i nienastąpi. Ciężące na angiel-

skim narodzie długi są z konieczności niezmiernie, a finanse krajowe są przezto bardzo uciskane. Ja proponuję, aby zaliczone sumy we dwudziestu dwu latach spłacono. Wyznaczona do zaliczenia dla właścicieli dóbr w Irlandyi na zakupienie siewnego zboża suma, będzie wynosić pięćdziesiąt tysięcy funtów szterlingów. Skoro teraźniejszy plan wejdzie zupełnie w wykonanie, niebędą już przedsiębrane publiczne roboty, i ograniczymy się na dokończeniu tych, które już rozpoczęto. Zaliczone właścicielom dóbr 50,000 funtów szter. będą miały termin spłaty przed upływem przyszłego grudnia. Kwoty będą zaliczone właścicielom dóbr a nie dzierżawcom. Proponując zaliczanie tych kwot, niemam nadziei zapobieżenia przezto tej strasznej klęsce, którą nas Opatrzność nawidziła, i której odwrócenie nie jest w ludzkiej mocy, rząd nie zdola niedostatkowi zamienić w dostatek. Wszystko, co rząd uczynić może jest to, iż właścicielom dóbr zalicza sumy dla polepszenia ich gruntów, iż nakazuje publiczne roboty, które ludność zatrudniają, i że pomiędzy tych, których ustawa za biednych uzna, wsparcie rozdawać każe. — Pomieniony minister odparkłszy wymierzone przez kilku irlandzkich właścicieli dóbr przeciw rządowi skargi, wyłuszczył rozporządzenia, które rząd zaproponować zamierza i rzekł: »Terorządzenia dążą do nadania większej rozciągłości aktowi, który się osuszenia i uprawy gruntów dotyczy, i zaliczenia właścicielom dóbr prawie jednego milijonu funtów szterl. dla zamienienia odłogiem leżących gruntów na uprawne. Jeżeli właściciel dóbr życzyłby sobie raczej sprzedać te grunty, więc może to uczynić; ale jeżeli się wzbrania sprzedać je lub polepszyć, tedy rząd będzie upoważniony za wynagrodzeniem właścicielowi półtrzecia szylinga za morg, odebrać je na siebie. Rząd proponuje, aby uprawa gruntów była powszechną, aby bito gościńce, stawiano domy, i żeby grunty, które rząd odbierze na siebie, przez losowanie od 25 do 30 morgów podzielono, które się dzierżawcom albo sprzeda albo w dzierżawę puści. Jednakże w żaden sposób nie zamierza rząd zajmować się uprawą. Z osiedlenia dzierżawców, wypędzonych przez swoich właścicieli dóbr, spodziewam się pomyślnych skutków, jakoż w tém upatruję środek utworzenia zarodu małych niepodległych właścicieli. Ja niesądzę, że podzielenie gruntów na części jest przyczyną nędzy, bo w hrabstwie Armagh, gdzie gruntowa posiadłość jest najbardziej rozdrobniona, ludność jest najnajmniejsza. Zawiadomiwszy Wpauów o tém roz-

porządzeniu, którego proponuję niezwłoczne wykonanie, nie wymienilem bynajmniej wszystkich rozporządzeń, które rząd izbie przedłożyć zamyśla. Co do środków, które mają być przedsięwzięte dla wspierania ubogich, zaleca rząd, aby pomocy tej nieograniczano już na domy roboty. Rząd proponuje przyjąć bil, który dla skuteczniejszej staranności o irlandzkich ubogich upoważnia nadzorców: do wspierania podług swego zdania tak w domach roboty jako też za ich obrębem chorych i ułomnych ubogich, równie jak i tych wszystkich, którzy na zawsze nie są w stanie na utrzymanie siebie zarobić. W ten sposób daje się nadzorcom pełnomocnictwo niesienia pomocy chorym w ich pomieszkaniach a w razie przepętnienia domów roboty, niech komisarze rozdają także wsparcie, jednakże tylko w naturalnych, zdolnym do roboty ubogim poza obrębem szpitalów. Zaprowadzi się także urzędników dobroczynności, którzy w razie nagłego niedostatku będą upoważnieni biędnych do domów roboty przyjmować, albo też aż do przyszłego zgromadzenia biura, ubogim wsparcie rozdawać.

Z Indyjów nadeszła tu ważna wiadomość o spokojnem obsadzeniu przez angielskie wojsko *Lahery*. Uchwalono, podczas małoletności *Maradszacha* postawić w tym kraju 10,000 Anglików, dla których rząd *Pendzaba* płacić będzie rocznie 250,000 funtów szterlingów.

Francyja.

Z Paryża dnia 27. stycznia. Na posiedzeniu izby deputowanych dnia 26. odczytał prezydent tejże izby wniosek do adresu odpowiedzi na mowę z tronu; brzmi on jak następuje: »Sire!« Pierwsze życzenie Waszjej król. Mości jest także naszą pierwszą powinnością. My połączymy nasze usiłowania z Twojemi, będziemy Twojemu rządowi używali naszej zupełnej pomocy dla przyniesienia ulgi tym cierpieniom, nad którymi wraz z Tobą ubolewamy. Oby wszędzie utrzymano porządek, szanowano własność; oby ścisła baczność zabezpieczyła wolność dla handlu, a dla żywności wolny obieg; oby robota, ten najsukuczniejszy ze wszystkich środków dobroczynnych, rozdawaną była na obszerną stopę: udajmy się także do dobroczynności prywatnej, zażegnijmy jej gorliwość, pospieszmy jej w pomoc z czumnym szafunkiem publicznego skarbu, a przyniesiemy ulgę, o ile to być może, tym bolesnym próbom, które na naszym kraju ciąży. — Stosunki Waszjej król. Mości ze wszystkimi zagranicznymi mocarstwami obudzają w Tobie

mocne przekonanie, że pokój świata jest zabezpieczony; życzymy sobie wraz z Tobą szczęścia z tego powodu. — Francyja, która podzielała ojcowską Twą boleść, z radością ma udział w tych pociechach, które Opatrzność na Ciebie zsyła. Kiedy zaślubienie Twego najukochańszego syna, księcia *Montpensier*, z Twoją najukochańszą siostrzenicą, *Infantką Luizą Fernandą* uzupełnia zachowane dla Twojej familii przyjemności, w równym czasie my uważamy je za nową rękojmię owych dobrych i serdecznych stosunków, które od wielu lat między Francyją a Hiszpaniją istniały, a których utrzymanie było bardzo ważnem dla wzajemnej pomyślności i bezpieczeństwa obu krajów. — Wasza król. Mość masz powód spodziewać się, że sprawy nad rzeką *La-Plata*, niezadługo, podług zdań powziętych przez Twój rząd, w porozumieniu z rządem królowej Wielkiej Brytanii, załatwione zostaną. Sprawiedliwe reklamacyje naszego handlowego stanu, którego ruch od dawna w tych krajach jest uciążony, obudzają w nas życzenie, aby się ta nadzieja jak najprędzej spełniła. — Wasza król. Mość zawarłeś z Césarzem Rosyi traktat żeglugi. Izba, która jest powołaną naradzać się nad finansowemi rozporządzeniami tegoż traktatu, będzie z rozwągą roztrząsać konwencyję, która przez sprawiedliwą wzajemność w naszym handlu morskim z pominionem państwem zaręczyć ma dla nas wszystkie te korzyści, których utrzymanie dla nas jest pożyteczne. — Niespodziane zdarzenie zmieniło w Europie ustalony ostatnim Wiedeńskim traktatem stan rzeczy. Wolne, niepodległe i neutralne państwo *Krakowskie* zostało do austryjackiego cesarstwa wcielone. Francyja pragnie szczerze, aby szanowano niepodległość państw i utrzymanie zobowiązań, od których żadne mocarstwo uwolnić się nie może bez uwolnienia w równym czasie od tego drugich. Gdyś Wasza król. Mość protestował przeciw temu naruszeniu traktatów, które jest nowym ciosem, wymierzonym na polską narodowość, wypełniłeś nakazującą powinność, i odpowiedziałeś sprawiedliwemu uczuciu publicznego sumienia. — Z przyjemnością dowiadujemy się, że dochody państwa, pomimo przyczyn, które mogły były zatamować ich postępy, ciągle wzrastają. Atoli, jakkolwiek wielkie może być nasze zaufanie w potężne zasłki Francyi, jednak nieprzewidziane ciężary, uciskające skarb publiczny, wkładają na nas powinność, abyśmy w tym roku przy rozpoznaniu ustaw finansowych, jak największą oszczędność zachowali. Będziemy szczególnie nad tem czuwać, aby

żaden nowy nienastąpił wydatek, któryby widoczną koniecznością usprawiedliwionym nie był. — Wasza król. Mość zapowiadasz nam, że izbom przedłożone będą rozmaite wnioski do ustawy, które się ważnych ulepszeń w ustawodawstwie i w administracji królestwa dotyczą. My będziemy się starać zgłębić i rozwiązać wszystkie te kwestyje, które kraj naszcej staranności poruczy, a które się częścią do rozwinięcia nauki i pomyślności we wszystkich stanach towarzystwa, częścią do poparcia postępu naszego handlu, naszcej przemysłowości, naszego rolnictwa przyczynią. Jeżeli między temi ulepszeniami które są, nie zaraz na wykonanie ich zezwolą terażniejsze okoliczności, tedy niemniej przeto musimy dla szczęśliwszego czasu przygotować te rezultaty, które słusznie są požądane. — Dokonanie tych wielkich robót, które dla obrony i pomyślności narodu przedsięwzięto, jest jedną z najpięrszych naszych powinności. Te roboty należy z wytrwalością prowadzić do swego celu, lecz przytem należy zachować tę roztropną ogłędność, jakiej stan naszych finansów i utrzymanie publicznego kredytu wymagają. — Spokojność w Algiieryi przywrócona tak szczęśliwie przez waleczność i niespracowane poświęcenie się naszcej armii, pozwała i nakazuje nam chwycić się nareszcie właściwych środków do poparcia postępów kolonizacyi w naszych afrykańskich posiadłościach i takową poddać stanowczym próbom. Izba zwróci jak najciślejszą uwagę na osobny wniosek do ustawy, który jęć o tęj ważnej kwestyi ma być przedłożonym. — Sire! Spólne uczucie ożywia nas; jak Wasza król. Mość tak i my chcemy ustalić w naszcej ojczyźnie nierozrywany węzeł między monarchiją i wolnością. Ty poświęciłeś Swoje i Swoich dziełat życie dla dania świetnego przykładu tych dobrodziejstw, których ten węzeł jest rękomią. My będziemy Cię wspierać w Twem posłańnictwie. Długie doświadczenie nauczyło nas takiej polityki, która naszym moralnym i materyjalnym interesom odpowiada. Oby ta liberalna i umiarkowana polityka ciągle utwierdzała nasze instytucyje i zabezpieczyła spokojne i regularne rozwijanie się naszych przeznaczeń. Wasza król. Mość możesz liczyć na nasze lojalne spółdziałanie. Dażąc do tego samego celu, będziemy się nawzajem wspierać, dla osiągnięcia go, a kwitnąca i poważana Francyja, będzie zbierać naszych trudów owoce. — Rozpoczęcie rozpraw nad wnioskiem do adresu, wyznaczono na dzień 1. lutego.

Wyprawione pod przewodnią pana Cha-

steau, francuzkiego sprawującego interesa w państwie Marokańskim, do Cesarza Abd-el-Rhama na z 77 osób złożone poselstwo, odjechało dnia 23go listopada z Mazagranu ładem do Maroko z poleceniem przywiezienia dla Cesarza jednej bateryi i 5 przepysznych klaczy w darze. Cesarz wysłał naprzeciw niemu eskortę z 2000 ludzi złożoną, która się w pobliżu Maroko do 20,000 wzmogła. W dzień posłuchania, to jest dnia 13. grudnia udało się pomienione poselstwo konno do rezydencyi Cesarza. Za przybyciem tamże, poziało z koni na dziedzińcu, gdzie 2000 ludzi przykuczawszy trzymało straż i zatoczone były przeznaczone dla Cesarza francuzkie armaty, poczem nagle otworzyły się podwoje, a Cesarz się ukazał. Jechał on na bardzo roslym rumaku, przed nim postępował herold i wołał: »Nasz Pan mówi, oby wam Bóg pomagał;« wojsko, które się zerwało z miejsca, odrzekło: »Bóg niech błogosławi dniom naszego Pana!« Rajd Dżylleli przedstawił Cesarzowi pana Chasteau i pana Roche. Pan Chasteau podziękował za wspaniałe przyjęcie, a Cesarz odpowiedział: »Jestto mniej niż bym chciał uczynić dla uczczenia twojego Pana,« Dobitnie wyrzeczone te słowa, sprawiły na zgromadzonej świecie wielkie wrażenie. Jego Wysokość rzekł dalej: »Chociaż wy Chrześcijańskie jesteście, a my jesteśmy Muzułmanami, jednakże mam was za najlępszych naszych przyjaciół.« Gdy to wyrzekł, widać było na wszystkich twarzach zdziwienie. Sprawujący interesa odczytał potem przemowę o zamiarze swego poselstwa, oddał swój list wierzytelny i królewskie dary. Gdy pan Roche, sród głębokiego milczenia obecných, tłumaczył po arabsku przemowę posła, który między innemi rzekł, że poprzednia wojna była skutkiem nieporozumienia i że na przyszłość między oboma krajami pokój trwać będzie, odrzekł Cesarz: »Tak jest! pokój! Ja tego pragnę. Nie może on dla nikogo być wątpliwym.« Na pożegnanie zaprosił pana Chasteau, aby ogrody i pałac zwidził, poczem uchylił się do przyległego domu po drugiej stronie dziedzińca i pogałdł z uwagą na przepyszne klacze i artyleryje, które mu w darze przysłano.

Rosyja.

Na mocy ces. Ukazu przestanie być w obiegu po miesiąc maj b. r. kursująca w Królestwie Polskim dawna polska srebrna moneta od 2. do 2. złotych, a rządowe rosyjskie kasy miały otrzymać rozkaz wymieniać ją na rosyjskie pieniądze za potrąceniem 6¹/₂ do 10 pCtu

od terażniejszej jej wartości, w miarę jak takowa mniej więcej jest zużywana. Wartość tej z obiegu usuniętej monety, zaczawszy od miesiaca maja, może tylko podług ilości zawartego w niej srebra być obliczana. Rozporządzenie to sprawiło w Rosyi, szczególnie w guberniach nowo-rosyjskich chwilowe zatamowanie interesów, bo chociaż wszelkie ugody odbywają się na stopę monety rosyjskiej, jednakże krąży wielka masa polskiej monety, którą tylko ze stratą 6 $\frac{1}{2}$ % [do 10 pCtu interesa robić można. W Brodach, gdzie się ryczałtowy i drobiazgowy handel tylko w tej monecie odbywa, gdzie takowa stanowi kurs i wszelkie nawet na rosyjską monetę wydane wexle, w polskiej monecie się wypłacają, sprawiło to rozporządzenie bardzo nieprzyjemne wrażenie, chociaż tutaj w tej chwili nie więcej jak 800,000 złotych polskich (190,000 zr. m. k.) jest w obiegu.

NOWINY.

Karnawał żyje jeszcze, chociaż dnie jego już policzone. Wypada więc kręślić nam dalej, choć nie zbyt obszerne dzieje jego. Dnia 31. z. m. jako w niedzielę była trzecia, i jak alizsze oznajmiły przedostatnia reduta, która w odwet za swoje poprzedniczki grzeszyła ściskiem niepospolitym. A że ścisł należy podobno do znamion dobrej reduty, więc też i reduta ta należała do dobrych. Było mnóstwo masek, pomiędzy którymi kilkanaście odznaczało się sprytniejszem przebraniem. — Dnia 2. b. m. odbył się w sali towarzystwa muzycznego bal na dochód tutejszego *instytutu ubogich*: rozprzedano w ogóle 273 biletów, z których 50 wzięli znaczniejsi z tutejszej gminy izraelickiej. JW. Wiceprezydent Rządu, JO. książę Lichtenstein, i wielu innych wyższych urzędników byli także na tej zabawie, dobroczynnemu celowi poświęconej. Czystego dochodu zostało 148 zr. mon. kon. Przy tej sposobności dodamy jeszcze, że z opery *Lukrecya Borgia* dnia 28. z. m. na fundusz tegoż instytutu przedstawionej, ogólny dochód uczynił 457 zr. 5 kr. m. k., a po zapłaceniu z tego 30 zr. m. k. baciście Hirsch, zostało 427 zr. 5 kr. m. k. — Nareszcie dnia 3. b. m. odbył się na strzelnicy bal, w połowie tylko publiczny, rodzaj pikniku, do którego wstępne płacili mężczyźni tylko; Damy zaś zaproszone były przez trudniących się urządzeniem zabawy c. k. urzędników izby obrachunkowej.

Do nowości, które miłe zrobiły wrażenie, dodać należy operę Halewiego: *Muszkietery Królowej*, przedstawioną po raz pierwszy dnia 6go b. m. Opera ta tyle ulubiona w Paryżu i innych znaczniejszych stolicach, a w której w rzeczy samej bardzo wiele jest lekkich i świeżych śpiewek, i kilka ustępów prawdziwie pięknych, sprawiła niepospolite zadowolenie publiczności, bardzo licznie mimo podwyższonych cen zgromadzonej. Oddanie tej opery było zewszemniar staranne; wszak i ubiory były po największej części nowe; a trzy główne dekoracje przez pana Pohlmanna umyślnie do tej opery odmalowane, były tak piękne, iż zasłużony ten dekorator jednogłośnie przywołanym został.

Bosko jest już w stolicy naszej; — a więc przygotowujemy umysły nasze do trzeźwej rzeczywistości nawykłe, by podziwiać wszystkie nowe cuda, jakimi ten arcykuglarz zdumiewał sąsiadów naszych Bukowińskich i Stanisławowskich. Gdzie tylko był, obsypano go wienkami. Jak słyszymy, zabawi on tu dość krótko, bo go ważne stosunki rodzinne do Warszawy powołują. Jakoż, gdy kilka tylko przedstawień w stolicy naszej dać zamyśla, będziemy mieli wkrótce sposobność przekonać się naocznie, jak dalece od swego ostatniego u nas pobytu przed laty dwudziestu, postąpił w swoich sztukach kuglarskich, które własnymi wzbogacił wynalazkami. Wszakże rozpowiadają już u nas dziwy o jego mistyfikacyi, z jaką się w tych dwóch dniach swego pobytu we Lwowie w kilku prywatnych domach popisował. Oczekujemy z natężoną ciekawością jego publicznego wystąpienia.

WIADOMOŚCI HANDLOWE I PRZEMYSŁOWE

(Z korespondencyi prywatnej.)

Z Ołomuńca. Targ na woły dnia 3. lutego. Na nasz dzisiejszy targ przypędzono tylko 241 wołów, pośledniejszej jakości, tylko na rzeź dla mniejszych miasteczek przydatnych; jednakże powybievano z tego co lepsze dla Ołomuńca i Berna. Więdnę ma jeszcze zasoby, chociaż tamtejsi komisaści, jeżdżą już po Szląsku, i w tamtejszych stajniach woły skupują. — W Więdnii stoi cetnar wołu ciągle wyżej 40 zr. w. w. — Na przyszły tydzień spodziewamy się nieco więcej wołów,

385.

DONIESIENIA LITERACKIE, MUZYKALNE I ARTYSTYCZNE.

W księgarniach

JANA MILIKOWSKIEGO,

w c

LWOWIE, STANISŁAWOWIE I TARNOWIE

dostać można:

(Cena w monecie konwencyjnej.)

Willkommenstes Christgeschenk für Damen!

Nr. 1 der allgemeinen Muster-Zeitung.

Album für weibliche Arbeiten und Moden

für 1847.

Jährlich 24 Nummern, bestehend aus 24 Bogen Text, 12 colorirten Modebildern
und 24 Musterbogen.

Preis des Quartals nur 45 Fr. C. M.

Der anerkannt praktische Werth dieser schönen und wohlfeilen Damenzeitung hat derselben in der kurzen Zeit ihres Bestehens einen beispiellos großen Absatz verschafft. Das dieselbe in vielen Erziehungsanstalten als Leidfaden für alle weiblichen Arbeiten eingeführt ist, dürfte ihr zu besonderer Empfehlung dienen. — Redaction und Verlagshandlung werden sich gemeinsam bestreben, auch in dem neuen Jahrgange immer das Neueste und Geschmackvollste in Moden und Arbeiten, und die artistischen Beilagen immer eleganter und nützlicher zu liefern.

Eltern, die ihre Töchter mit einem wohlfeilen und zugleich werthvollen Christgeschenke überraschen wollen, darf unser Journal mit vollem Rechte empfohlen werden; es ist namentlich sogleich zu haben bei Engelhorn et Hochdaur in Stuttgart.

Klassische Prachtwerke in Luxus-Ausgaben,

welche zu den beigesetzten, jetzt so höchst billigen Preisen durch die Unterzeichnete, sowie durch alle Buchhandlungen bezogen werden können; in ausgezeichneten Uebersetzungen:

Ariost's rasender Roland. Mit Stahlstichen. 3 Bände. 1 fl. 36 fr.

Milton's verlorenes Paradies. Mit Stahlstichen 1 fl. 48 fr.

Dante's göttliche Komödie. Mit Stahlstich. 1 fl. 48 fr.

Teguer's Fritjofs-Sage. 48 fr.

Jorik's empfindsame Reise. Mit Stahlstich. 36 fr.

Goldsmith's Landprediger von Wackesfeld. Mit Stahlstich. 48 fr.

Tasso's befreites Jerusalem. Mit Stahlstich. 1 fl. 48 fr.

Pope's Lockenraub. Mit Stahlstich. 36 fr.

Scheible, Kieger et Sattler in Stuttgart.

Pflichten und Rechte der österreichischen Aerzte,

von Dr. Ph. Juric.

gr8. Broschirt 1 fl. Conv. Münze

Kaulfuß Wittwe, Prandel et Comp. in Wien.

Taschenbuch

für Aerzte, Wundärzte und Apotheker der Oesterr. Monarchie
für 1847.

Herausgegeben von Dr. Jos. Nader.

Mit dem Portrait des Herrn Professors Dr. Rokitsansky, lithographirt von Prunzhofer.

Cartonirt 1 fl., eleg. geb. in engl. Leinwand 1 fl. 30 kr. C. M.

Inhalt:

I. Theil:

Kalender. — Einschreibebblätter. — Allgemeine Vorschrift für Sanitäts-Individuen, welche auf Rechnung des Aerars oder eines unter öffentlicher Aufsicht stehenden Fonds Arzneien ordiniren oder bereiten. — Ordinations-Norm für jene Sanitäts-Individuen, welche für Kranke, die das fünfzehnte Lebensjahr überschritten haben, auf Rechnung des Aerars oder eines unter öffentlicher Aufsicht stehenden Fonds Arzneien verschreiben. — Ordinations-Norm zur Richtschnur für jene Sanitäts-Individuen, welche für Kranke im Kindesalter auf Rechnung des Aerars oder eines unter öffentlicher Aufsicht stehenden Fonds Arzneien verschreiben. — Ordinations-Norm für die Militärspitäler. — Uebersicht der Arzneimittelnach ihrer Anwendungsform und Gabe. — Uebersicht zusammengesetzter Arzneimitteln. — Uebersicht der vorzüglichsten Gegengifte. — Uebersicht der wichtigsten Mineralquellen der österreichischen Monarchie. — Medicinal-Steuer. — Steuer für nicht officinelle Arzneimittel. — Steuer für verschiedene Apotheker-Arbeiten und Medicinal-Verhältnisse. — Tarif, nach welchem bei Behandlung der erkrankten Findlinge die Landärzte und Wundärzte ihre Gänge und gemachten chirurgischen Operationen zu berech-

nen haben. — Preussische Medizinalsteuer. — Uebersicht der Menge officineller Salze und anderer Arzneikörper, die in einer Unze destillirten Wassers bei 15 Gr. R. löslich ist. — Tropfenzahl verschiedener Flüssigkeiten. — Tabelle zur Vergleichung der Medicinalgewichte. — Reductions-Tabelle der Thermometergrade nach Reaumur, Celsius und Fahrenheit. — Preisaufgaben.

II. Theil:

Verzeichniss des Sanitäts-Personales der medic. Unterrichtsanstalten, der Heil- und Humanitätsanstalten, so wie der practischen Aerzte, Wundärzte und Apotheker im Erzherzogthume Oesterreich a) unter der Enns, b) ob der Enns. — Böhmen. — Mähren und Schlesien. — Tyrol. — Steiermark. — Illirien. — Galizien. — Ungarn. — Siebenbürgen. Croatien und Slavonien. — Lombardisch-Venetianisches Königreich. — Dalmatien. — Verzeichniss der Stabs-, Regiments- und Oberärzte der k. k. Armee nach der Rangordnung. — Verzeichniss der Contumazärzte. — Verzeichniss des Feldapotheken-Personales. — Verzeichniss der Schülerzahl und der promovirten Doctoren, Chirurgen, Apotheker etc. in den Lehranstalten der Monarchie im Schuljahre 1845—46. — Schlusswort.

Kaulfuß Wittwe, Prandel et Comp. in Wien.